

(1923 -)

SABRİ KARAGÖZ

Sabri Karagöz 1933 senesinde, Afyon'un Dazkırı ilçesinin Akyarma köyünde dünyaya gözleri açmıştır. Nüfustaki adı Sabri olmakla beraber, 40 sene boyunca baba-oğul seviyesinde münasebetleri sürmüş olan, hocası rahmetli Hasan Atif Egemen tarafından, ince bir mantıkla, Sabri'nin yanına "Hasan" da ilave edilmiştir. "Ha sen, Hasan!" Yani "Ha sen, ha ben farkımız yok" demiştir hocası Hasan Atif Egemen.

Kur'an'ların toplatıldığı, Allah kelâmını okuyanların hayvan damlarına kaçarak saklandığı bir dönemde, "Köy Enstitüsünde" orta eğitime başlayan Sabri Ağabey'in çok ilginç hatıraları var. Bugüne kadar hiç kimseye vermedim dediği hatıralarında, Risale-i Nur'un erkânları içinde çok önemli yeri olan Hasan Atif Egemen'le olan kısımları çok kıymetli... Bu sebeple Atif Ağabey'i ayrı bir başlık halinde yayına hazırladık. Sabri Ağabey, o zamanlarda yazılmış bir dosya miktarı el yazması risale, mektup ve Atif Ağabey'in okul diplomalarıyla, vesikalık bir fotoğrafını arşivime koyulmak üzere hediye etti. Kendisine çok teşekkür ediyorum. Hasan Atif Ağabey'in fotoğrafını görünce çok sevindim. Onun doğru dürüst bir fotoğrafını daha evvel bulamamış ve yayınlamamıştım. Şimdi nasip oldu...

Bediüzzaman Hazretleri'ni üç kere ziyaret etmiş olan Sabri Ağabey, 1956 senesinden beri Nazilli'de ikamet etmektedir. 28 Aralık 2008 Pazar günü, kendisini saatlerce dinlediğimiz halde, o fevkalâde hâl ve kâl dili ile konuştukça bizi oturduğumuz koltuğa çivilemiş, hem ağlamış, hem de ağlatmıştır.

Bu gizli kalmış tarih hazinesine bizi götüren Ertuğrul Öztürk ile büyük zahmetler çekerek kamera çekimlerini yapan Mehmet Turan'a çok teşekkür ediyorum. Hatıralar metin haline getirildikten sonra Sabri Ağabey'e tashih ettirilmiştir...

Sabri Karagöz anlatıyor:

Ben Sabri Karagöz, 1933 senesinde Dinar'ın Akyarma köyünde doğdum. Atalarım Bulgaristan göçmenidir. O zaman köyümüzde okul olmadığından, dokuz yaşında okula başlayabildim ben. Annem 1948 Osmanlı İdadiye'si (lise) mezunudur. Akşamları 3-4 kardeş bizi toplar, kandil ışığı ile Kur'an-ı Kerim öğretir, masallar anlatırdı. Ben Osmanlıca'yı ilk defa annemden öğrendim. O tarihlerde annem ilk defa Bediüzzaman ismini duymuş. Hatta "Onu ziyaret edelim" demişti bana.

Köye jandarma geldiğinde hemen Kur'anlar saklanıyordu. Bizim köyümüz muhacir köyüydü. Kendi aralarında ittifak çok kuvvetliydi. Bir hoca tuttular, Nazife Hoca. Ona bir yer verdiler. 40-50 kadar çocuk, bize Kur'an'ı öğretmeye başladı. Yakınımızda Evciler köyü vardı. Oradan da bazı çocuklar gelirdi. Dışarıdan duyulmasın diye tedbir alındı ama duyulmuş. Jandarma geldi. Nazife Hoca alelacele bizi öküz damına sakladı. Bunlar 1940'lı senelerin başlarında oluyor.

İlkokul bittikten sonra Isparta Gönen Köy Enstitüsü'ne girdim. İki sene devam ettikten sonra bazı sebeplerden dolayı oradan mezun olamadım. Sonra Dinar Ortaokulu açıldı, ikinci sınıftan itibaren orada devam ettim. Ama orada da bakımsızlık vardı. Bizi sıtma tutuyordu. Ben de çok zayıf olduğumdan dolayı çok kötü etkileniyordum. Bu sebeple bu okulu da bitiremedim. Köyümüze geldim. Babam arabacı ustasıydı. Onun yanında demircilik yapmaya başladım. Böylelikle ilk işim demircilik olmuş oldu.

Daha sonra gezici işportacılık, tuhafiyecilik, saatçilik gibi çok farklı işlerde çalıştım. Nazilli'de, sonra küçük bir dükkân açtım. Ufak tefek şeyler satarken İzmir Karabağlar'da bir dükkân aldım. Sonra iflas edince o dükkânı satmak zorunda kaldım.

Sonra yedi sene kadar İstanbul'da çalıştım. Mahmutpaşa'da işportacılık yaptım. Saat kayışları imalatı yaptırıp, Türkiye'yi dolaşım. Üç çocuğum vardı. Benim evde olmadığım zamanlarda anneleriyle yalnız kalıyorlardı.

1946 senesinde tanıdığım Hasan Atif Ağabey'le münasebetimiz, asıl olarak 1950'de başladı ve 1988'de vefatına kadar baba-evlat, hoca-talebe samimiyetinde devam etti. Ondan çok istifade ettim.

Sonunda burada (Nazilli) bir ev aldım. 1956 senesinden itibaren Nazilli'de ikamet etmekteyim.

SABAHA KADAR HEYECANLA OKUDUM

Sene 1943... On yaşındaydım. Köyümüze çok yakın Sütlaç Tren İstasyonu vardı. Orada pazartesi günleri halk pazarı kuruluyordu. Bir gün babamla bu pazara gitmiştik. Orada 18 kişinin elleri bağlı olduğu halde namaz kıldığını gördük. Jandarma da başlarında bekliyordu. "Bunlar kim?" diye sorduğumuzda "Bunlar 'Bedü' imiş" dediler. "Bunlar Bediüzzaman"dan demek istiyorlardı herhalde. Bu manzara beni çok etkilemiş, çocuk yaşında uykularımı kaçırmıştı. Sonra duyduk ki bunları Homa'dan (Denizli'nin bir ilçesidir. Yeni adı Gümüşsuyu'dur) almış, Denizli'ye sevk ediyorlarmış.

Sonra babam onlar hakkında bazı şeyler duymuş. Bir defasında bize dedi ki:

"Bu namaz kılanların bir hocası varmış, Bediüzzaman diyorlarmış. Denizli Hapishanesi'ndeymiş. Çok sıkı tedbirler aldıkları halde, dışarıda Delikliçınar Camii'nde namaz kılariken görülüyormuş."

Bu benim çok ilgimi çekmişti.

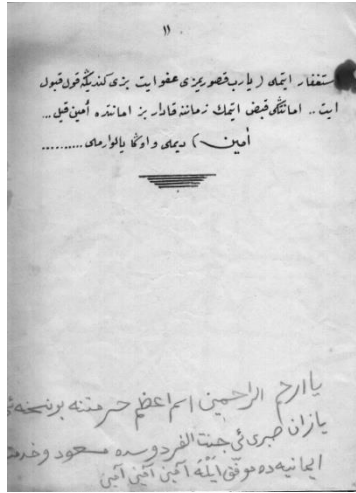
Eskiden gezici pazarcılar vardı, Isparta'dan başlayıp çevreyi dolaşıyorlardı. Bizim bir köy odamız vardı, orada geceyi geçirip giderlerdi. Onlar vasıtasıyla köye bir kitap gelmiş. Babam alıp bana getirdi. O gece başladım okumaya... Okudukça okuyasım geldi. Sabah horozlar ötünceye kadar okudum. Heyecanla bitirdim kitabı. Eski harflerle "Gençlik Rehberi" imiş. Babam sabah namazına giderken baktı, "Daha yatmadın mı sen?" dedi. "Yatacağım şimdi baba" dedim.

1943 Denizli Mahkemesi'nden sonra, bir gün yine babam bir yerden duymuş. Bana dedi ki: "Bu hocanın talebelerinden Atif Efendi varmış, Dazkırı Pazarı'na gelmiş. Gel seni de götürüyem." Dazkırı bize 3 km mesafede uzaktaydı.

Vardık pazara... Baktım hocanın etrafında bir sürü adamlar var. Ben hoca deyince saçlı sakallı bir adam düşünüyordum. Karşımda mütevazı, sakin, güleç yüzlü bir adam vardı. Gittim, elini öptüm. "Ben de öğrenmek istiyorum, bana yazıver" dedim. O zaman, "Ragıp Takvimi" diye bir takvim vardı, yıllık. Onun kabını kopardılar "Bismillahirrahmânirrahîm. Rabbi yessir velâ tuassir, Rabbi temmim bil hayr" duasını yazıverdi. (Rabbim kolaylık ver, zorluk verme! Rabbim, hayırlısıyla sonuçlandır.)

Atif Ağabey, Homa ve çevresini gezer, Osmanlıca yazı dersleri veririlmiş. Sene 1946'lar...

Bir gün "Atif Ağabey Baraklı'ya gelmiş" dediler. Benden daha yaşlı Hamit diye bir arkadaşım vardı. Onunla beraber gittik. Orası bizim köye 4-5 km mesafedeydi. Atif Ağabey de daha yeni evlenmiş; ama hizmet için kalkmış gelmiş. Baraklı'da kardeşler ona bir ev tutmuşlardı. Orada meşhur "Sarı Hoca" diye birisi vardı. Sarı Hoca'nın nezaretinde bir ay kadar kaldım orada. Geceleri camide yattım. Orada Atif Ağabey'den yazı dersini aldım ve risaleleri yazmaya başladım. Sonra köyüme döndüm.

¹ Bu konu hakkında geniş bilgi, *Ağabeyler Anlatıyor-2* kitabımızda, İbrahim Fakazlı maddesinde vardır. Bkz. s. 171.

Sabri Karagöz'ün yazdığı risalenin sonuna Üstad Hazretleri'nin yazdığı dua:

“Ya Erhame'r-rahimîn! İsm-i Azam hürmetine, bu nüshayı yazan Sabri'yi Cennetü'l-Firdevs'te mesut ve hizmet-i imaniyede muvaffak eyle. Âmin... Âmin... Âmin...”

HÜSREV AĞABEY MAKİNE GİBİ YAZIYORDU

“Üstad” kelimesini ben o zaman daha duymamıştım. Hocaefendi veya Bediüzzaman biliyorduk biz. Üstad kelimesini Afyon Mahkemesi'nde Zübeyir Gündüzalp müdafaasında “Üstad'ım Bediüzzaman” dediğinde duydum. Benim hoşuma gitmişti. Usta manasında.. “Nurcu” kelimesi de Afyon Mahkemesi'nden sonra teşekkür etti.

Üstad'a ilk ziyaretim 1950 senesinde Atif Ağabey'le beraber oldu. Bir kış günü trene binip Isparta'ya gitmiştik.

Atif Ağabey zaten Isparta'ya gidecekmış. Ama bana kendisi gidelim demedi. Ben babama, “Ben de gitmek istiyorum” dedim. Babam izin verince gittik. Üstad o gün bizi almadı. Biz otelde kaldık. Altında hamam olan bir oteldi. Şehir oteli ve hamamı... Bir ara Atif Ağabey, “Bir işim var” diye gitti. Sonradan Atif Ağabey nereye gittiğini anlattı. Hocaefendi, Hüsrev Ağabey ve Atif Ağabey üçlü bir konuşma yapmışlar aralarında. Üstad, ertesi gün genç bir arkadaş gönderip beni çağırdı. Adı Abdullah Yeğin'di.

Abdullah Yeğin'le beraber, Urgancı Kazım vasıtasıyla gittik Üstad'a. Orası Hüsrev Ağabey'in eviydi. Üstte Üstad, altta Hüsrev Ağabey kalıyordu. Direk olarak Hüsrev Ağabey'in evine girmedik. Yanında Urgancı Kazım'ın evi vardı; onun bahçesinin içinden geçtik.

Hüsrev Ağabey, çalışma odasında Tâhirî Mutlu ile beraberdi. İlk başta Üstad'ı görmedim, abdest almaya inmiş. Bana, “Üstad abdest alıyor, o tarafa bakma” dediler. Ben de bakmadım tabii. Hüsrev Ağabey'in başında bir havlu sarıydı; devamlı çalışıyor, yazıyordu. Yanında Tâhirî Mutlu... Üstad saat 10.00'da kuşluk uykusundan kalkmış, abdest alıp çıktı yukarıya. Haber geldi bize, Abdullah Yeğin'le üst kata çıktık biz.

Yerlerde serili hiçbir şey yok, her taraf tahtaydı. Perde de yoktu. Bir çalışma masası, üzerinde kalemler ve gözlüğü vardı. Üstad karyolada oturuyordu. Önce Abdullah (Yeğin) elini öptü, sonra ben öptüm. Diz çöküp oturduk tahtanın üzerine. Üstad'ın bir tarafında ben, diğer tarafta Abdullah... Yüzüne baktığım zaman içim bir tuhaf oldu. Diz çöktüğüm yerde miyim değil miyim, sanki hava üzerinde oturuyormuşum gibi yerden kesildim. Böyle bir sima görmedim ben. Gözler mavi yeşil arası... Üstad eliyle benim başımı şefkatle okşamaya, sıvazlamaya başladı. Bir taraftan “Bin Bârekallah! Fesubhanallah! Maşaallah!” diyor, bir taraftan da okşuyordu. Üstad'ın sesi inceydi. Ben konuşmaları tam anlayamadım. Anlayamadığımı o da biliyordu. Ağzında hiç dişleri yoktu. Yüzüne bakıldığı zaman kızıyormuş; ama ben baktım, bir şey demedi.

Birden “Hüsrev'i çağırın” dedi. Hemen aşağıya indim haber verdim. Hüsrev Bey nasıl geldi, biliyor musunuz? Rüzgâr gibi, fırtına gibi, kalemi kâğıdı kaptığı gibi Üstad'ın önünde hemen bir dizini dikti, diğer bacağının üzerine oturdu. Üstad söylemeye başladı. O da söylediklerini yazıyordu. Ama gır, gır, gır... makine gibi yazıyordu. O kaleminin gıcirtısını da biz duyuyorduk. (Sabri ağabey bunları anlatırken devamlı ağlıyordu.) Üstad o dersinde bir çam ağacının nüvesinden bahsediyordu. İmanî bir dersti. Hüsrev Ağabey öyle seri yazıyordu ki ben öyle seri yazan birini daha görmüş değilim. Biz sadece düz çizgi çizsek, yine onun yazı hızına ulaşamayız. Hem de nasıl bir yazı! Çok düzgün yazıyordu.

Hüsrev Bey, bana, siz gelmeyin demişti aslıda. Ben kapıda durdum. Üstad eliyle gel işareti yapınca girdim içeriye. Sonradan arkadaşlar “Yüzüne baktın mı?” dediler. Ben “Baktım” deyince “Bakmasaydın” dediler. Bize bir şey demedi. Üstad yakın gözlüğünün üstünden bakıyordu.

Yazdırma işi bittikten sonra Üstad, “Benim misafirimizsiniz. Nuri Benli'de kalacaksınız” dedi ve bize yevmiye olarak 25'şer kuruş verdi. Nuri Benli tuz satardı, akşamüstü dükkânını kapadı. Abdullah Yeğin'le beni misafir etti. Otele değil evine götürdü. 1950'de oteli var mıydı bilmiyorum. Bize bir yatak atıverdi, Abdullah Yeğin'le ikimiz aynı yatakta beraber yattık. Orada Abdullah Yeğin'le birlikte üç gün kaldık. Üstad'dan 75 kuruş yevmiye aldık.

Sonra bana biraz ağırlık geldi. Yani burada misafireten bulunarak ağırlık veriyorum gibi hissettim. Hüsrev Ağabey'e gittim. “Ağabey ben gitmek istiyorum” dedim. O da “Üstad'a çık” dedi. Üstad izin verince ben ayrıldım. Abdullah Yeğin ayrıldı mı, orada kaldı mı bilmiyorum. Bir daha da hiç görüşmedik onunla. İlk ziyaretim böyle olmuş oldu.

ARAPÇA ASÂ-YI MÛSÂ

Sene 1952-53... Üstad'a ikinci bir ziyaretim daha oldu. Orada şöyle bir şey oldu:

Üstad, Pakistan'a *Asâ-yı Mûsâ* kitabından gönderecekmiş. Ama Arapçaya çevrilmesi gerekiyor... Çevirmesi için Ahmet Feyzi'ye vermiş. O da işlerinin çokluğundan ihmal edince iş uzamış. Üstad bana, "Onun işi çok, Atif'a verilsin" dedi. Ben o zaman boş bulunup bir çiglik yaptım, "Atif Ağabey Arapça bilmez ki" dedim. Hâlbuki bilip bilmediğini de bilmiyordum... Üstad gülümsedi ve "Atif yapar! Atif yapar!" dedi. Ben bunu Atif Ağabey'e söyledim. Artık o nasıl aldıysa bilmiyorum, kitapla birlikte temmuz ayında bizim köye çıktı geldi. En müsait yer bizim orası olduğu için Atif Ağabey bize geldi. Ben de köydeydim.

Atif Ağabey'in çok ziyaretçisi gelirdi; ama babam hiç birini almadı. Üç gün geceli gündüzlü hiç durmadan çalıştı. Bitirir bitirmez babama, "Ben çok üşüdüm" diyor ve üzerine yorgan örtüyorlar. Yarım saat sonra gülererek, "Sabri'yi çağır. Boy abdesti alsın, hemen trene yetişsin ve bunu Üstad'a versin" diyor. Ben o sıralarda tarla işleri yapıyordum.

Hemen eve geldim. "Sabri sana iş düştü. Git kitabı Üstad'a ver" dedi. Trenin kalkmasına da 45 dakika var. İzmir istikametinden gelen tren bizim köyde duruyordu. Köyde bir durak var.

Trene bindim; ama Üstad'ın yanına gideceğimi duyan iki arkadaş yanıma takıldı. Üçümüz beraber yola çıktık.

Tren Afyon'a vardı. Emirdağ'a neyle gideceğiz derken, bir araba denk geldi ve Çay ilçesine vardık. Orası Dörtüyl ağzıydı. Bir fırın gördük, sıcak ekmek aldık ve yayan olarak Isparta'ya doğru yürümeye başladık. Bir süre sonra arkamızdan bir otobüs geldi; benzinli, burunlu bir otobüs. Bindik ve Emirdağ'a geldik.

Önce Mehmet Çalışkan'ın dükkânına gittik. Kendisi yokmuş. Yardımcılarına söyledik. "Üstad almıyor" dediler. Neyse götürdü birisi... Eve vardığımızda bir polisin kapının önünde volta attığını gördük. Karşımıza Mustafa Acet çıktı. "Üstad ziyaretçi almıyor" dedi. Biz üç kişiyiz ya, o yüzden. Ben, "Üstad'a 'Atif'in adamı geldi' dersin" diyordum ki baktım Üstad pencereden bize bakıyor. Eliyle gel işareti yaptı. Gittik ama sadece beni aldılar, öteki iki arkadaşını almadılar.

Üstad yine karyolasında oturuyordu. Ben Üstad'ı hiç ayakta görmedim. Sadece pencereden işaret ederken görmüştüm, o kadar.

Elini öptüm ve kitabı takdim ettim. Kitabı öptü ve "Atif'im yaparmış, Elmas kalemler Atif'im" dedi. Bu şekilde bana da cevap vermiş oldu Üstad. Arapça bilmez demiştim ya...

Üstad'ın hasta gibi bir hali vardı. Bana "Ne var torbada?" dedi. "Yarım Ekmek var Üstad'ım, Çay'dan ekmek almıştım" dedim. "Getir onu" dedi. Mustafa'ya "Sizin kurabiyelerden ver" dedi. Bana kurabiyelerden verdi Mustafa Acet. "Arkadaşlarım da vardı Üstad'ım" deyince "Onlar da gelsinler" dedi. Üstad'la ikinci görüşmemiz bu kadar olmuştu."

Biz çıktuktan sonra Mustafa Acet, "İki gün önce Üstad Eskişehir'den geldi. Üç gün kendini bilmez halde yattı. Zehirlemişler" dedi. Osman Toprak'ın evindeymiş. Ama ne yapmış etmişler orada zehirlemişler. "Üstad, o yüzden senin ekmeğini aldı" dedi. Ekmeği kendimiz için almıştık ya, herhangi bir tehlike yoktur, daha güvenilir diye.

Götürdüğüm *Asâ-yı Mûsâ* paket halindeydi. Ben açıp bakmadım. O kitap Pakistan'a gidecekmiş. Onu da Sabri Halıcı'nın pilot oğlu Ömer Halıcı götürmüştü.

Böylece Atif Ağabey tarafından Arapçaya çevrilen *Asâ-yı Mûsâ*'yı götürme vesilesiyle Üstad'ı üçüncü sefer ziyaret etmiş oldum. Ondan sonra bir daha Üstad'ı görmedim.²

² Sabri Ağabey'in diğer hatıraları, Hasan Atif Egemen maddesinde.